

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

cu participarea:

procurorului

Sergiu Crijanovschi,

avocatului

Ion Botnaru,

judecând, în ședință închisă, recursul declarat de avocatul Ion Botnaru, împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 septembrie 2015, în privința inculpatului

Bocancea Ghenadie Vasile, născut la 01 septembrie 1986 în s. Elizaveta, mun. Bălți, locuitor al mun. Chișinău, str. Albișoara 14, ap. 47, cetățean al R. Moldova, anterior condamnat:

1) la 26 noiembrie 2005, prin sentința Judecătoriei Bălți, modificată prin hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 07 decembrie 2009, în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), 188 alin. (2) lit. d), f), 208 alin. (1), 84 alin. (1) la 6 ani și 1 lună închisoare.

Conform încheierii Judecătoriei Orhei din 25 februarie 2010, a fost liberat condiționat de pedeapsă înainte de termen, cu 1 an, 6 luni și 25 zile.

Termenul de examinare a cauzei
în instanța de recurs: 07 octombrie – 20 octombrie 2015.

Avocatul a susținut recursul în sensul declarat.

Procurorul s-a pronunțat pentru respingerea recursului și menținerea încheierii contestate.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 28 iulie 2011, Bocancea Ghenadie a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare,

Conform art. 85 Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei neexecutate aplicată prin sentința Judecătorei Bălți din 26.11.2005, modificată prin hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 07 decembrie 2009, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 11 aprilie 2011.

I-a fost menținută măsura preventivă – arestul.

2. Instanța de fond a constatat că la 03.12.2010, orele 14:00, Bocancea Ghenadie, venind la domiciliul lui Malarciuc Maria, în s. Elizaveta, mun. Bălți, sub pretextul că are probleme cu poliția rutieră care i-a arestat camionul încărcat cu lemne, a primit de la ea 600 lei, cauzându-i daune în proporții considerabile.

Tot el, la sfârșitul lunii decembrie 2010, acționând cu intenție directă și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, venind la domiciliul lui Nedelea Dumitru, în s. Elizaveta, mun. Bălți, sub pretextul că are probleme cu poliția rutieră care i-a arestat camionul încărcat cu lemne, a primit de la el 600 lei, cauzându-i daune în proporții considerabile.

Tot el, la sfârșitul lunii decembrie 2010, acționând cu intenție directă și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, venind la domiciliul lui Gnida Maria, în s. Elizaveta, mun. Bălți, sub pretextul că are probleme cu poliția rutieră care i-a arestat camionul încărcat cu lemne, a primit de la ea 900 lei, cauzându-i daune în proporții considerabile.

Tot el, la 28.12.2010, orele 18:00, acționând cu intenție directă și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, venind la domiciliul lui Balan Viorica, în s. Elizaveta, mun. Bălți, sub pretextul că îi v-a aduce lemne de foc, a însușit de la ea 600 lei, cauzându-i daune în proporții considerabile.

Tot el, la 28.12.2010 acționând cu intenție directă și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, venind la domiciliul lui Rusu Gheorghe și Burlac Viorica, în s. Elizaveta, mun. Bălți, sub pretextul că are probleme cu poliția rutieră care i-a arestat camionul încărcat cu lemne, a primit câte 400 lei de la fiecare, adică 800 lei, cauzându-le daune în proporții considerabile.

Tot el, la 30.12.2010, orele 19:00, acționând cu intenție directă și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, venind la domiciliul lui Azarov Tatiana, în s. Elizaveta, mun. Bălți, sub pretextul că are probleme cu poliția rutieră care i-a arestat camionul încărcat cu lemne, a primit de la ea 650 lei, cauzându-i daune în proporții considerabile.

Tot el, la 03.12.2010, aflându-se în s. Elizaveta, mun. Bălți, sub pretextul că pleacă să procure lemne pentru vânzarea ulterioară a acestora, a însușit de la Fîntîna Viorel un lăntșor din aur cu proba 585 și masa 8.04 gr. în valoare de 5700 lei, cauzându-i daune în proporții considerabile.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 noiembrie 2011, a fost casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în privința lui Bocancea Ghenadie în baza art. 190 alin. (1) Cod penal a fost încetat, în legătură cu împăcarea părților.

Măsura preventivă – arestul preventiv, a fost anulată cu eliberarea inculpatului de sub arest din sala de judecată.

În rest, sentința a fost menținută.

4. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 septembrie 2012, a fost admis recursul ordinar al procurorului, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 noiembrie 2011 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel.

5. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 13 februarie 2013, s-a dispus aplicarea arestului preventiv pe termen de 30 zile față de inculpat, de la reținere, cu anunțarea lui în căutare.

Instanța de apel a indicat că inculpatul nu s-a prezentat nici în una din zilele preconizate pentru examinarea cauzei, fiind amânate ședințele de judecată din motivul neprezenței lui.

Din materialele prezentate de CMP Bălți, cât și de CPS Rîșcani CGP Chișinău, în sarcina cărora a fost pusă aducerea forțată a inculpatului în ședința de judecată, rezultă, că ultimul nu se află pe teritoriul primăriei s. Elizaveta, unde își are viza de reședință, și nu a fost găsit nici pe adresa indicată din mun. Chișinău. Din raportul OOS al CPM Bălți, A. Cepoi, ce a executat aducerea forțată, rezultă că inculpatul este plecat peste hotarele R. Moldova de câteva săptămâni, informație prezentată de către soția inculpatului în convorbirea telefonică, avută cu colaboratorul de poliție nominalizat, în acel timp când careva date de trecere a frontierei de stat de către inculpat în baza de date a Departamentului Poliției de Frontieră a MAI nu sunt fixate.

Examinarea cauzei se tergiversează din cauza neprezentării inculpatului în ședințele de judecată, există temeuri rezonabile de a presupune că inculpatul se ascunde de instanță, locul aflării lui nefiind cunoscut.

Pentru a asigura buna desfășurare a procesului penal și întru a executării sentinței, în privința lui urmează a fi aplicată măsura preventivă de arest, fiind anunțat în căutare.

6. Potrivit încheierii din 09 aprilie 2015, Curtea de Apel Bălți a dispus prelungirea termenului ținerii sub arest a inculpatului pentru 90 zile, până la 09 iulie 2015.

Instanța a relevat că prelungirea duratei arestării preventive în privința inculpatului este determinată de caracterul social periculos al faptei imputate, personalitatea acestuia, care anterior a fost condamnat și antecedentul penal nu este stins, de faptul că se învinuiește în comiterea unei infracțiuni grave, iar aflându-se la libertate ar putea să se eschiveze de la instanța de judecată, indicând de fiecare dată altă adresă de domiciliu, ceea ce este în detrimentul scopului procesului penal.

La caz, se rețin prevederile pct. 41 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 15.04.2014 „Privind aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației de procedură penală privind arestarea preventivă și arestarea la domiciliul”, că demersul cu privire la prelungirea arestului preventiv sau arestului la domiciliul trebuie obligatoriu să conțină: a) expunerea circumstanțelor care confirmă că riscurile invocate anterior nu s-au diminuat sau au apărut alte riscuri care justifică menținerea persoanei sub arest.

Astfel, riscurile care au justificat arestarea inculpatului nu s-au diminuat, păstrându-și forța probatorie, fiind prezente în cauză împrejurările de fapt și aspectele de drept ce justifică soluția adoptată.

Însăși situația de fapt a cauzei penale, personalitatea inculpatului, faptul că ar putea să se eschiveze de la instanța de judecată, indicând de fiecare dată altă adresă de domiciliu, impune prin sine adoptarea soluției date.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie 2015, recursul avocatului împotriva acestei încheieri a fost respins.

Instanța de recurs a reținut că este justă concluzia instanței de apel referitor la faptul că inculpatul aflându-se la libertate ar putea să se sustragă de la instanța de judecată, or, acesta fiind citat de mai multe ori în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, deși rudele apropiate (soția, mama, verișorul) au fost înștiințați despre faptul că în incinta Curții de Apel Bălți se examinează cauza penală în privința acestuia, ceea ce se confirmă prin raportul colaboratorului de poliție, Cepoi A., din 12.02.2013 și prin explicațiile cet. Bocancea L. și Pripa Gh., fapt ce a dus la tergiversarea neîntemeiată a ședințelor.

Circumstanțele indicate, luate în cumul, legitimează menținerea în continuare a acestuia în stare de arest.

La momentul actual, este imposibilă aplicarea față de inculpat a unei măsuri preventive mai blânde, fără a fi prejudiciat cursul normal de desfășurare al procesului penal.

Așadar, privarea provizorie de libertate a inculpatului, la momentul și în cazul concret, deși este o ingerință în drepturile garantate de art. 5 CEDO, totuși, în circumstanțele descrise, urmărește un scop legal și, respectiv, este una legală, necesară și proporțională pericolului social al faptei ce i se încredinează și urmărește drept scop desfășurarea normală a cercetării judecătorești, garantarea desfășurării unui proces obiectiv și echitabil, cu adoptarea unei hotărâri întemeiate și legale, precum și garantarea atragerii la răspundere și pedeapsă penală a persoanei vinovate, în cazul unei eventuale condamnări.

8. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 08 iulie 2015, s-a dispus prelungirea termenului ținerii sub arest a inculpatului pentru 90 zile, până la 06 octombrie 2015.

Instanța de apel a statuat că riscurile care au justificat arestarea inculpatului nu s-au diminuat, păstrându-și forța probatorie, fiind prezente în cauză împrejurările de fapt și aspectele de drept ce justifică soluția adoptată.

Prelungirea duratei arestării preventive în privința inculpatului în cazul dat este oportună și necesară pentru a asigura examinarea cauzei în termeni rezonabili

și a exclude împiedicarea bunei desfășurări a justiției, fiind prezente temeuri convingătoare pentru aceasta.

Cu privire la argumentele apărării precum că inculpatul are loc permanent de trai, are familie, un copil minor la întreținere, solicitând aplicarea în privința acestuia a măsurii preventive arestul la domiciliu, instanța a menționat că însăși situația de fapt a cauzei penale, personalitatea inculpatului, faptul că ar putea să se eschiveze de la instanța de judecată, indicând de fiecare dată altă adresă de domiciliu, impune prin sine adoptarea soluției date.

9. Procurorul a înaintat în instanța de apel un demers, solicitând prelungirea față de inculpat a arestului preventiv pentru 90 de zile.

El a menționat că reieșind din faptul că termenul de deținere a inculpatului în stare de arest expiră la 06.10.2015, orele 18:10, însă luând în considerație, personalitatea inculpatului care anterior a mai fost tras la răspundere penală, antecedentul penal nefiind stins, caracterul social-periculos al faptei imputate, infracțiunile de care este învinuit inculpatul se atribuie la categoria infracțiunilor grave, sunt suficiente temeuri rezonabile de a presupune, că aflându-se la libertate, ar putea să se eschiveze de la prezența în instanța de apel, fiind oportună deținerea în continuare în stare de arest a inculpatului.

10. Potrivit încheierii din 29 septembrie 2015, Curtea de Apel Bălți a dispus prelungirea termenului ținerii sub arest a inculpatului pentru 90 zile, până la 03 ianuarie 2016.

Instanța de apel a indicat că riscurile care au justificat arestarea inculpatului nu s-au diminuat, păstrându-și forța probatorie, fiind prezente în cauză împrejurările de fapt și aspectele de drept ce justifică soluția adoptată.

Referitor la detenția inculpatului, sunt îndeplinite în tot condițiile prevăzute de legea procesual-penală în necesitatea prelungirii duratei arestării preventive. Totodată, fiind respectate și exigențele art.5 § 1 lit. c al Convenției Europene a Drepturilor Omului și a jurisprudenței Curții Europene, detenția inculpatului fiind compatibilă cu scopul art. 5 alin. 1 § 1 al Convenției.

Astfel, reieșind din circumstanțele stabilite, instanța a reținut că prelungirea duratei arestării preventive în privința inculpatului în cazul dat este oportună și necesară pentru a asigura examinarea cauzei în termeni rezonabili și a exclude împiedicarea bunei desfășurări a justiției, fiind prezente temeuri convingătoare pentru aceasta.

11. Avocatul Ion Botnaru a declarat recurs, în care solicită casarea acestei încheieri.

Recurentul a invocat că instanța a ignorat prevederile art. 176 alin. (3) Cod de procedură penală.

Inculpatul este născut în anul 1986, este căsătorit, are la întreținere un copil minor, Bocancea Ariana, de doar 4,6 ani, este încadrat în câmpul muncii, deține viza de reședință în s. Elizavetovca, mun. Bălți, dar este nevoit să ia în chirie odaia nr. 310 din căminul de pe str. Maria Dragan 34/1, mun. Chișinău.

Argumentele prezentate de procuror nu sunt suficiente și nu justifică necesitatea celei mai aspre măsuri preventive, atât timp cât există o alternativă sub forma de arest la domiciliu, sau obligarea de a nu părăsi țara, care ar putea asigura

la același nivel lipsa de contact cu ceilalți participanți, mai ales ținând cont de faptul că inculpatul își asumă răspunderea și obligația să nu întreprindă aceste acțiuni.

Bănuiele rezonabile n-au fost confirmate nici de martori și nici de materialele anexate la dosar.

Inculpatul s-a împăcat cu părțile vătămate respectând condițiile stipulate prin art. 109 Cod penal, a achitat integral părților vătămate prejudiciul cauzat, iar ultimii au declarat că nu au formulat față de inculpat obiecții de ordin material.

12. Judecând recursul respectiv pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 311, 312, 329, 416 Cod de procedură penală, instanța de apel, deliberând asupra apelului, dacă este necesar, poate hotărî aplicarea dispozițiilor privitoare la măsurile preventive. În cazul aplicării arestării preventive, hotărârea instanței poate fi atacată în instanța ierarhic superioară cu recurs, pentru efectuarea controlului judiciar al legalității deciziei respective.

Potrivit art. 186 alin. (5), (6), (10) Cod de procedură penală, fiecare prelungire a duratei arestării preventive nu poate depăși 90 de zile în faza judecării cauzei. În caz dacă este necesar de a prelungi durata arestării preventive a inculpatului, procurorul, nu mai târziu de 5 zile până la expirarea termenului de arestare, înaintează instanței care judecă cauza un demers privind prelungirea acestui termen. Hotărârea instanței de prelungire a termenului de judecare a cauzei cu menținerea în stare de arest a inculpatului poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect și cu referire la argumentele invocate în recurs, menționate în pct. **11** din prezenta decizie, se atestă că potrivit art. 5 alin. 1 din CEDO, art. 176 alin. (1) și (2), 185 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Prolungirea termenului arestării preventive poate fi aplicată numai persoanei care este învinuită de săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave și numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile de a presupune că inculpatul ar putea să se ascundă de instanță, să împiedice stabilirea adevărului în procesul penal și când inculpatul nu are loc permanent de trai pe teritoriul R. Moldova.

Totodată, circumstanțele pe care se întemeiază soluția instanței de apel privind prelungirea termenului judecării cauzei cu menținerea inculpatei în stare de arest, reproduse în pct. **6-10** din prezenta decizie, coroborează fără echivoc cu prescripțiile de drept nominalizate.

Circumstanțele constatate în partea descriptivă a încheierii contestate, cât și a încheierii Curții de Apel Bălți din 09 aprilie 2015, fiind reținute și prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie 2015, dar și a încheierii Curții de Apel Bălți din 29 septembrie 2015, relevă că instanța de apel a soluționat demersul procurorului privind prelungirea termenului menținerii

inculpatului în stare de arest pe o perioadă de 90 zile în strictă conformitate cu prescripțiile de drept procesual enunțate mai sus, inclusiv ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei incriminate inculpatului, de persoana inculpatului, de existența unor suficiente temeiuri rezonabile de a presupune că inculpatul ar putea să se ascundă de instanță, să împiedice buna desfășurare a procesul penal, toate acestea fiind fondate și probate pe împrejurările conținute în materialele respectivului dosar penal și reproduce la pct. **6-10** din prezenta decizie, care continue să fie valabile până în prezent, nefiind denegate de recurent prin probe pertinente, concludente, utile și veridice.

Mai mult, potrivit art. 176 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 5 alin. 1 lit. a) din CEDO, arestarea preventivă poate fi aplicată de către instanță pentru asigurarea executării sentinței. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția cazurilor dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent.

Totodată, circumstanțele pe care se întemeiază soluția instanței de apel privind prelungirea termenului judecării cauzei cu menținerea inculpatului în stare de arest, coroborează fără echivoc cu prescripțiile de drept nominalizate.

Or, inculpatul actualmente execută pedeapsa de 4 ani închisoare, în penitenciar de tip închis, stabilită prin sentința instanței de fond din 28.07. 2011, care continuă să producă efecte juridice în consecința casării deciziei instanței de apel din 09.11.2011 de către instanța de recurs (*pct. 1 – 4 din prezenta decizie*).

Astfel, măsurile întreprinse de instanța de apel, indicate în încheierea contestată, sunt perfect legale, fiind îndreptățite și să asigure executarea de către inculpat a sentinței specificate, existând constatările în fapt și în drept a instanței de fond că el a săvârșit infracțiunile prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiind condamnat în temeiul art. 85 Cod penal, la 4 ani închisoare.

Împrejurările nominalizate denotă în mod concludent, că decizia atacată este întemeiată și legală, dat fiind că instanța de apel a soluționat chestiunea prelungirii deținerii în stare de arest a inculpatului în strictă conformitate cu prescripțiile de drept procesual și material, iar recursul declarat de avocatul Ion Botnaru este unul neîntemeiat.

Potrivit art. 312 alin. (5) pct. 2) Cod de procedură penală, în urma controlului judiciar efectuat, instanța respinge recursul, dacă acesta este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este neîntemeiat, el urmează a fi respins integral.

13. Conform art. 312 alin. (5) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Respinge recursul declarat de avocatul Ion Botnaru împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 septembrie 2015, privind prelungirea cu 90 de zile a termenului de judecare a cauzei cu menținerea în stare de arest a inculpatului Bocancea Ghenadie Vasile.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 23 octombrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco